

bertil. Den eneste Maade, hvorpaa der kan raades. Bød herpaa, samtibig med den Nødvendighed, som er tilstede, at man maa tænke sig politiske Omstillinger af Ministerierne, det er: i ethvert Ministerium at have saa faa Personer som muligt til at fastholde Styrelsesheleheden, naaet den politiske Omvæling. Naar man derfor i samtlige Ministerier afskaffede Departementscheferne og istedetfor dem fik en Generalsecretair, en Oversecretair, en Ministerialbestyrer — man kalde ham, hvad man vil, kan man finde et dansk Udtryk derfor, saa er det saameget desto bedre — og ikke gav ham denne Stilling som en fast Post, men betalte ham med Lønnen for det Embede, han ellers vilde have bestaaet, dersom han ikke var kaldet til denne høiere Post, og gav ham der til, saalænge han var i Stillingen, et meget anseeligt Tillæg, som tillige kunde være af den Betsaffenhed, at der for hvert Aar, han var i Posten, deraf blev tillagt ham en forholdsmaessig Deel som personligt Tillæg til den Gage, han vilde faae, naar han traadte tilbage, saa vilde det være let for enhver Minister, om han traængte dertil, at bytte denne Mand. Jeg siger, dersom han traængte dertil, thi det vilde være bedre, dersom han ikke traængte dertil, og jeg vil gaae meget videre og sige, at naar denne Ordning først var truffen, og enhver af de vedkommende Generalsecretairer med fuld Visshed sølte, at det kun var en Haandevending, saa var der en Anden i deres Sted, da vilde de Alle blive brave, sindige, rolige og upolitiske Bestyrere af Forretningerne, og ikke lade sig friste ind paa det Politiske, og især ikke paa Cliquegebetet, thi det er det Farlige, og det er især farligt, hvor den hele Tilvirkning af Embedsmænd stæer paa en Laugsskole; der faaer det en Betydning, som ellers ikke viser sig. Der er desuden et Institut, som savner sin Udvikling, jeg vil ikke sige sin Tilstedeværelse, thi det er i enkelte Grene tilstede, men som savner sin Udvikling i alle de forskjellige Bestyrelsesgrene, og som ogsaa vilde kunne fremkaldes ved den af mig antydede Ordning, det er nemlig Inspecteurer, som Ministrene kunne sende omkring i Landet paa deres Vegne for at anstille alvorslige Undersøgelser om forskjellige Materier. Vi have hidtil holdt os til Inspectorater af

denne Art for Lovvæsenet, Postvæsenet og Rassevæsenet, skjøndt de selv i disse Tilfælde have været tilstede i en indskrænket og temmelig betinget Grad. Det vilde være rigtigt, om vi udvidede denne Indretning til alle de øvrige Styrelsesgrene, thi vedkommende Minister vilde derved have i sin Nærhed Mænd, der havde seet med egne Øine og kunde komme til at see med egne Øine, og disse Mænd kunde han jo vælge saaledes, at det til en vis Grad saa at sige blev deres Øine, han kom til at see med — ganske kunde det jo ikke blive det. — Naar disse Mænd bleve valgte med Omhyggelighed og tillige kom til at bestaae andre Poster — man forfremmer i Almindelighed dem, man ikke kan bruge, til saadanne sedentære Poster, hvor til Alle kunne bruges, men som naturligtvis betales godt — saa vilde man derigennem udvandre Mænd, som i Bestyrelsens høiere Poster vilde kunne indtage deres Plads med en mere end almindelig Dygtighed. Jeg troer, at det er nødvendigt og ganske paa sin Plads i dette Dieblil og til enhver Tid, hvor der er Spørgsmaal om Lønningsansættelser for Embedsmænd, og især Embedsmændene i selve Ministerierne, at gjentage disse Bemærkninger. Jeg troer ikke, at vi naae et heldigt Udbytte af alle vore Lønningsforandringer, Lønningsstillæg o. s. v., saalænge vi ikke komme ind paa denne Vej.

Der er et andet Punkt, som ogsaa staaer i nøieste Forbindelse hermed; og som jeg skal forsøge paa, om jeg endnu i denne Samling kan bringe frem til Overveelse, skjøndt jeg ikke har noget Haab om, at det kan komme til Afgjørelse, det er nemlig, om det ikke vilde være paa Tide at ophæve alle de Bestemmelser, som give de Mænd, der have aflagt en vis Prøve ved Universitetet, en Berettigelse eller idetmindste en Forhaabning om Ansættelse i de forskjellige Bestyrelsesgrene og med det Samme at ophæve disse Prøver ved Universitetet, idet man, forsaavidt de forskjellige Ministerier maatte ansee det nødvendigt, hvad jeg meget gjerne vil troe det kan være, at anstille Prøver, førend de ansatte Embedsmændene, bestemte, at de kunde prøve dem, der søgte Ansættelse, men ikke derved fremkalde nogenjomhelst almindelig Cans-